

Asia: VN/22316/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain, ulosottokaaren, sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Ehdotukset henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annettuun lakiin

-

2. Ehdotukset ulosottokaareen

-

3. Ehdotus verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Hallituksen esityksen luonnoksen ehdotuksen mukaisesti verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 §:n 1 momentin 4 kohtaa täydennettäisi niin, että verovalvonnassa havaittuja tietoja voisi oma-aloitteisesti luovuttaa työsuojeluviranomaiselle myös työsuhteen vähimmäisehtojen noudattamisen sekä työolosuhteiden ja ulkomaalaisen työvoiman käytön valvomiseksi. Samalla 4 kohdan tietojen luovuttamisen edellytyksiä selvennettäisiin siten, että kohdan aiempi sanamuoto ”tietoja, joilla saattaa olla merkitystä”, muutettaisiin muotoon ”tietoja, jotka ovat tarpeellisia”.

Esitysluonnoksen mukaan Verohallinto voisi luovuttaa oma-aloitteisesti vain tietoja, jotka ovat työsuojeluviranomaiselle tarpeellisia kyseistä Verohallinnon havaitsemaa mahdollista laiminlyöntiä koskevaa yksittäistä valvontatehtävää varten. Lisäksi momenttiin lisättäisiin uusi 16 kohta, jonka mukaan Verohallinto voisi oma-aloitteisesti luovuttaa esitutkintaviranomaiselle tietoja, joiden voidaan epäillä liittyvän työperäiseen hyväksikäyttöä tai ihmiskauppaa koskeviin rikoksiin.

Ehdotettu säännös mukailee esitysluonnoksessakin esitettyä perustuslakivaliokunnan lausunnossaan antamaa muutosehdotusta, jonka mukaan viranomaisen tietojensaantioikeus ja tietojenluovuttamismahdollisuus tulisi liittää joko jonkin tarkoituksen kannalta ”tarpeellisiin

tietoihin", jos tarkoitetut tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi, tai jos tietosisältöjä ei ole luetteloitu, sisällyttää sääntelyyn vaatimus "tietojen välttämättömyydestä" jonkin tarkoituksen kannalta.

KT katsoo, että esitys nykymuodossaan jättää edelleen tulkinnanvaraa sen suhteen, miten tiedon tarpeellisuutta arvioidaan oma-aloitteisen tiedonluovutuksen osalta sekä miten työsuojeluviranomaiselle tarpeelliset tiedot tarkalleen määritellään työsuhteen vähimmäisehtojen noudattamisen ja työolosuhteiden sekä ulkomaalaisen työvoiman käytön valvonnan näkökulmasta. KT kannustaa täsmentämään esitystä tarpeellisten tietojen osalta siten, että viranomaisten tiedonvaihto voi toteutua käytännössä tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti, jotta varmistetaan esitetyn lakimuutoksen tuovan aidosti tavoiteltua lisäarvoa viranomaisten välisen tiedonvaihdon sujuvoittamiseksi.

4. Ehdotus lain työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta 4 c §:n muuttamisesta

-

5. Muut huomiot

Kunta- ja hyvinvointialueuudenantajat, KT kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain, ulosottokaaren, sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta. KT kannattaa esityksen tavoitetta sujuvoittaa viranomaisten välistä tietojenvaihtoa rikosten torjumiseksi ja ehkäisemiseksi. KT yhtyy näkemykseen siitä, että viranomaisten tiedonvaihdon sujuvoittaminen luo edellytykset viranomaisten tehokkaammalle ja oikea-aikaiselle valvonnalle ja varhaiselle puuttumiselle puuttua järjestäytyneen rikollisuuden vaikutusmahdollisuuksiin vankiloihin ja vankilaturvallisuuteen sekä tehostaa eri viranomaisten mahdollisuutta ehkäistä ja torjua työperäistä hyväksikäyttöä sekä ihmiskauppaa.

KT kannattaa lähtökohtaisesti hallituksen luonnoksen esitystä täsmentää lainsäädäntöä viranomaisten tiedonvaihdon sujuvuuden edistämiseksi. Hallituksen esityksen luonnoksessa on kuvailtu viranomaisten välisen tiedonvaihdon nykytilan haasteita. Erityisesti työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan tunnistamiseen, torjuntaan ja ehkäisyyn tarvitaan sujuvaa moniviranomaisyhteistyötä, jolloin viranomaisten välisen tiedonluovutuksen tulisi olla mahdollisimman sujuvaa, jotta väärinkäyttöksiin voidaan puuttua oikea-aikaisesti ja mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Esitysluonnoksessa esitettyjen muutosten ei arvioida edellyttävän lisäresursseja, sillä muutokset tehdään olemassa olevien tietojärjestelmien puitteissa. Työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan torjunnan tehostamiseksi oma-aloitteisesti luovutettavia tietoja koskevat ehdotukset edellyttävät kuitenkin henkilöstön osaamisen kehittämistä sekä uusia ohjeita esityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Oma-aloitteisesti luovutettavien tietojen osalta henkilöstön osaamisen kehittäminen on keskeisessä roolissa, jotta tietoja luovutetaan asianmukaisesti lain edellyttämällä tavalla, mutta myös siten, ettei tietojen luovuttamista perusteettomasti vältetä.

Puistolahti Assi
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT